

**Overweging uitgesproken door Wil Veldhuis op 26 januari 2020,
Maria Koningin: 3^e zondag door het jaar (A)
(1 Kor. 1, 10-13.17; Mt. 4, 12-23)**

Het evangelie van deze zondag is een combinatie van twee verhalen. In het eerste vertelt Matteüs dat Jezus zich vestigt in Kafarnaüm, liggend in een grensgebied dat men destijds het Galilea van de heidenen noemde. Men vond namelijk dat daar eigenlijk geen echte joden woonden. De oorspronkelijke en zeer arme joodse bevolking had zich sterk met allerlei allochtonen vermengd; tegenwoordig zouden we ze Palestijnen noemen. Op dat probleemgebied kan Matteüs dan het woord van de profeet Jesaja toepassen, dat voor hen die in doodse duisternis zaten, een groot licht is opgegaan; en dat licht is dan Jezus die er kwam wonen, en die daar met de blijde boodschap kwam dat het koninkrijk van de hemel nabij was. Zo bood Hij nieuwe en hoopvolle perspectieven aan de mensen in dit duistere grensgebied.

Dat koninkrijk van de hemel is het rijk waar we in het Onze Vader zo vaak om bidden: uw rijk kome, uw wil geschiede op aarde. Dat koninkrijk is een samenleving naar Gods hart: een samenleving dus van liefde, vrede en gerechtigheid, een hemel op aarde zogezegd. En Jezus gaat meteen aan het werk om dat koninkrijk dichterbij te brengen, en dat wordt dan meteen het tweede verhaal in het evangelie van vandaag. Hij ziet in Kafarnaüm twee vissers aan het werk, de broers Simon Petrus en Andreas. “Kom, volg Mij”, zegt Jezus dan, “Ik zal mensenvissers van jullie maken”. Het wordt hun taak om mensen te redden uit het water dat hun leven bedreigt. Als vissers op het meer van Galilea kenden de broers de kracht van het water, want op dat meer kon het onbedaarlijk spoken. Voor hen was het woeste water dan ook hét beeld van alles wat ons mensenbestaan kan vernietigen. Dat was heus niet alleen het natuurgeweld van storm op het meer, maar minstens zozeer haat en nijd, onrecht, geweld en onverschilligheid tussen mensen, want ook daardoor kunnen mensenlevens worden vernietigd. Als mensenvissers zouden zij mensen uit die ellende moeten redden. En daarmee meteen bijdragen aan de realisering van Gods rijk op aarde, gestimuleerd door Jezus, het grote licht in onze duisternis.

Nederland is natuurlijk niet te vergelijken met het arme en duistere Galilea van destijds: Nederland is één van de gelukkigste landen ter wereld. Maar hoe gelukkig mensen zich persoonlijk ook voelen, over onze samenleving zijn ze toch veel minder positief.

Er zijn twee grote problemen die onze samenleving sterk verdelen.
Enerzijds is dat de milieuproblematiek,
anderzijds voelen veel Nederlanders zich bedreigd
door de multiculturele samenleving en de islamisering van ons land.

Wat die multiculturele samenleving betreft:

in feite schommelt het aantal niet-westerse allochtonen rond de 10%;
het gaat dan vooral om Turken, Marokkanen, Surinamers en Antillianen.

Deze mensen spreken en schrijven steeds beter Nederlands,
en zijn ook steeds beter opgeleid.

Ongeveer de helft is zich al echt Nederlander gaan voelen.

En de moslims vormen niet meer dan 5% van onze bevolking.

Ja, maar ze krijgen zoveel kinderen, wordt er dan gezegd.

Maar dat geldt alleen voor de eerste generatie; bij de tweede is het al veel minder,
en vanaf de derde generatie

zitten ze ongeveer op het gangbare Nederlandse niveau.

Als we het rijk van God, die samenleving naar Gods hart, willen dienen,
moeten we dus niet de migratie tegengaan,

maar los zien te komen van ons gevoel van bedreigdheid.

Het is ook wel een beetje onze eigen schuld als we ons bedreigd voelen.

We hebben nauwelijks contacten met allochtonen,

en zestig procent van de Nederlanders kent geen enkele moslim persoonlijk.

Toch hebben we wel een hekel aan hoofddoekjes,

die onze moeders vijftig jaar geleden ook nog droegen.

Ik denk dus dat het zoeken en aangaan van persoonlijke contacten

de beste remedie is tegen het gevoel dat allochtonen een bedreiging vormen.

In de eerste lezing sprak de apostel Paulus over verdeeldheid onder zijn christenen,
met ieder zijn eigen leus: Ik ben van Petrus, ik van Paulus, ik van Christus.

Zo hebben wij onze leuzen: ik ben Nederlander, maar die ander is allochtoon.

Laten we liever elkaar leren kennen en zoeken naar saamhorigheid,

als moderne vorm van het vissen van mensen en het werken aan het rijk Gods.

Geloven wij dat oude en nieuwe Nederlanders elkaar kunnen vinden
en kunnen samengroeien tot één volk?

Natuurlijk moeten de nieuwkomers daar hun best voor doen,
maar eenwording moet van twee kanten komen.

Staan wij, oude Nederlanders daarvoor open, en doen we daar wat aan?

En weten wij als gelovigen ons daarbij geïnspireerd
door Jezus, het grote licht in de duisternis?

- - -

Daarnaast is er dus de milieuproblematiek.

Nederland hoort tot de rijkste landen van Europa.

Desondanks, of misschien wel juist daardoor,

zijn in ons land de lucht, het oppervlaktewater en de bodem

door fijnstof, fosfaat en stikstofdioxide meer vervuild dan in de rest van Europa.

Dat is slecht voor de natuur, voor onze gezondheid en zelfs voor de economie.

Zou een gezond leefklimaat zonder al die vervuiling ook niet horen

bij een samenleving zoals God die wil, bij zijn koninkrijk op aarde dus?

En zijn wij als gelovigen niet geroepen tot eerbied voor Gods schepping,

die nu door ons welvaartsstreven wordt uitgebuit en misbruikt?

Toch zullen vooral de overheid en het bedrijfsleven moeten werken aan de oplossing van deze problemen.

Daarbij valt niet te ontkomen aan een meer duurzame veehouderij, al moet er dan wel afdoende hulp komen voor boeren die daar het slachtoffer van dreigen te worden.

Maar ook zal ieder van ons zijn best moeten doen voor de verbetering van het milieu en voor de redding van de aarde, want alle kleine beetjes helpen.

Daar hoort bij dat we minder auto rijden, maar meer fietsen of gebruik maken van het openbaar vervoer.

En ook dat we hogere vervoersprijzen accepteren om dat vervoer duurzamer te maken.

We moeten ook veel spaarzamer worden met ons energiegebruik.

In de afgelopen 25 jaar is het energiegebruik in Nederland met 45 % gestegen, terwijl het in Denemarken in diezelfde periode gelijk bleef, en de welvaart daar toch ook bleef groeien.

Allemaal kleine en alledaagse dingen dus, maar wel bouwsteentjes voor Gods rijk op aarde, waar Jezus, ons licht in de duisternis, ons op richt.